

lv

Eiropas Savienības
reģionālā politika

info regio

| Nr. 17 | septembris 2005 | **panorama**

**Sadarbība kohēzijas
centrā**

Interreg darbībā

Sadarbība *kohēzijas centrā*

Sadarbības izaicinājums un *Interreg* mācība jaunajām dalībvalstīm un pārējām valstīm

Centrāleiropa un Austrumeiropa veido ģeogrāfisku apgabalu, kur sadarbība, sākot ar 2007. gadu, kļūs vēl intensīvāka. Iegūtā pieredze un atrastie risinājumi sastaptajām grūtībām šajās teritorijās pārejas procesa laikā var dot labumu ne tikai jaunajām dalībvalstīm un citām iesaistītajām valstīm, bet arī visiem Savienības reģioniem.

Interreg III vidusposma vērtējums...

Interact programmas sekretariāts, lai atskaitītos savam pārvaldes vadītājam, Austrijas federālajai kancelei, ir izstrādājis pētījumu par Kopienas iniciatīvas *Interreg* vidusposma vērtējumu.

Interreg IIIA darbībā: Itālija/Šveice, Pamina, Austrija/Čehijas Republika, Īrija/Velsa

Liecība: Somija/Krievija

Reportāža: *Interreg IIIA* Francija/Spānija – neviens kalns mūs neatdala

Grūti pārejamie Pireneji veido barjeru, kas ilgu laiku ir izolējusi Franciju un Spāniju. Tomēr vietējie iedzīvotāji vienmēr ir centušies pārvarēt šo šķērslī, un abas kalna nogāzes vieno daudzas ekonomiskas, politiskas, sociālas un kultūras saites. Spānijas iestāšanās Savienībā un uzplaukums, abu valstu ekonomikas konverģence, pateicoties vairākām sadarbības programmām, ir ievērojami pastiprinājuši pārrobežu sadarbību. Tā ir tendence, ko *Interreg* formalizē un aktivizē.

Interreg IIIB darbībā: Alpu telpa, Ziemeļu perifērija, CADES, Ziemeļrietumu Eiropa

Liecība: Perifērijas un piejūras reģionu konference

Liecība: Itālija

Interreg IIIC darbībā: ziemeļu, dienvidu, rietumu, *INTERACT* zonas

Foto (lappuses): Czech Tourist Authority (1), Eiropas Komisija (4, 5, 6, 7), Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej (3), Provincia Autonoma di Bolzano (10), *Interreg IIIA* Pamina (10), Nationalpark Thayatal GmbH (10), PACTS (10), Euregio Karelia (11), Institut Cartogràfic de Catalunya (12), F. Márquez (13), AEIDL (14), Ballet Biarritz-Donostia (15), PortilHon (15), ITEBE (17), DESERVE (17), Bezirksamt Marzahn-Hellersdorf von Berlin (17), Foundation for Applied Water Research (17), Institut de la Méditerranée (18), Regione Emilia-Romagna (19), Västerbottens län (21), Senatsverwaltung für Wirtschaft, Arbeit und Frauen Berlin (21), VINTUR (21), IQ-Train Secretariat (21).

Vāks: Lēkšana ar izpletni Čehijas Republikā.

Izdevumu kopīgi veidojusi šā numura redakcija: Aiga Berke, Inge De Prins, Pierre Ergo, Véronique Faure, Jean-Luc Janot.

Atbildīgais redaktors: Thierry Daman, EK, Reģionālās politikas ĢD.

Šis izdevums ir iespiests angļu un franču valodā uz otrreiz pārstrādāta papīra.

Tematiskie dokumenti ir pieejami 19 Eiropas Savienības oficiālajās valodās tīmekļa vietnē:

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm

Šā izdevuma tekstiem nav likuma spēka.

3

8

10

11

12

17

18

19

21

Sadarbības izaicinājumi un *Interreg* mācība jaunajām dalībvalstīm un pārējām valstīm

Imre János Csalagovits ⁽¹⁾

Centrāleiropa un Austrumeiropa veido ģeogrāfisku apgabalu, kur sadarbība, sākot ar 2007. gadu, kļūs vēl intensīvāka. Iegūtā pieredze un atrastie risinājumi sastaptajām grūtībām šajās teritorijās pārejas procesa laikā var dot labumu ne tikai jaunajām dalībvalstīm un citām iesaistītajām valstīm, bet visiem Savienības reģioniem.

Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi un īpaši aktuālās *Interreg* programmas tālu pārsniedz reģionu un atsevišķu dalībvalstu stratēģisko izvēli. Tos rada attīstības ideja, kas ievērojami pārsniedz klasisko reģionālās attīstības stratēģiju. Teritoriālā sadarbība savā veidā ir unikāla reģionālās politikas dimensija. Tā dažiem Eiropas reģioniem ir daudz nozīmīgāka politiska un ekonomiska problēma, nekā to ļauj iedomāties tai piešķirtās finansējuma summas.

Teritoriālā sadarbība – izdevība

Liela daļa Centrāleiropas un Austrumeiropas iestājās Savienībā pēc piecpadsmit politisko un ekonomisko pārveidojumu gadiem, ko noteica restrukturizācija un integrācijas process tirgus ekonomikā. Plašāk skatot, jaunās Centrāl-

eiropas un Austrumeiropas dalībvalstis (Baltijas valstis, Višegradas grupas valstis ⁽²⁾ un Slovēnija), kā arī turpmākās dalībvalstis un Savienības kaimiņvalstis, kas atrodas šajā zonā, gadsimtu gaitā vairākkārt bija pārdzīvojušas karus un politiskus satricinājumus. Tās nemitīgi svārstījās starp integrāciju un dezintegrāciju un ilgu laiku bija pakļautas piespiedu izolācijai. Tikai nesen sākušas attapties no tā, šīs Eiropas daļas valstis un reģioni lieliski zina, ko nozīmē nacionālā un reģionālā identitāte. Tās arī izprot visus labumus, ko ir iespējams gūt no sadarbības. Arvien vairāk šķiet, ka šo valstu bēdīgā vēsture ir saliedējusi šā reģiona cilvēkus, padarot viņus par sava veida likteņa biedriem. Tādējādi Eiropas Savienības ietvaros piedāvātās «Jaunās kaimiņattiecības» jaunajām dalībvalstīm ir ļoti nozīmīga sadarbības un attīstības iespēja.

⁽¹⁾ Ungārijas nacionālās reģionālās attīstības aģentūras *Interreg* nodaļas direktors (*VÁTI Kht*). *VÁTI Kht*, H-1016 Budapest, Gellérthegy utca 30/32. E-pasts: csalagovits@pharereg.hu

⁽²⁾ Čehijas Republika, Ungārija, Polija, Slovākija.

Sadarbība ar Latviju piejūras drošības jomā.

Pat ja šīs iedzīvotāju grupas ir pratušas saglabāt visas savas īpatnības, Austrumeiropas centrālā daļa ir kļuvusi par salīdzinoši viendabīgu telpu politiskajā, ekonomiskajā un kultūras jomā. Ģeogrāfiskajai telpai, ko veido četras Višegradas grupas valstis un Slovēnija, ir īpaša nozīme, jo tā iemieso Savienības «austrumus». Un šajā Eiropas daļā tiek veltīta liela uzmanība sadarbībai gan vietējā, gan reģionālā, gan nacionālā līmenī.

Teritoriālās sadarbības «popularitāti» Eiropas centrālajā un austrumu daļā daļēji ir sekmējusi lieliskā atbilstība starp noteiktajiem programmu mērķiem un šajās valstīs aktuālajām sociālajām un ekonomiskajām vajadzībām. Savienības «austrumos» teritoriālā attīstība pamazām kļūst par svarīgu attīstības kritēriju valstīs, kuru politiskā un ekonomiskā vide ir radikāli izmainījusies.

Dažādi kritiski vērtējumi rāda, ka sadarbības pieredze līdz šim ir bijusi ļoti pozitīva; tas atvieglos plānošanu un turpmāko Eiropas programmu īstenošanu, jo īpaši, ja šīs programmas būs vērstas uz īstēni kopīgām un integrētām darbībām.

Lai arī ir skaidri redzams, ka teritoriālās attīstības norises formas un rezultāti var atšķirties reģionu starpā, kā arī atkarībā no valsts lieluma vai politiski institucionālās sistēmas, tomēr programmu kopīgie raksturlielumi nosaka to, ka vienas programmas pieredze būtiski neatšķiras no citu programmu pieredzes.

Pieredze un veiksmīga prakse

Jau vairāk nekā desmit gadu jaunās dalībvalstīs ir ieguvušas un uzkrājušas pieredzi *Interreg* tipa programmās. Tā ir ļoti laba zīme partnerattiecību attīstībai turpmākās teritoriālās sadarbības ietvaros.

Liela šīs pieredzes daļa ir saistīta ar pārrobežu sadarbības programmu un projektu *Phare-CBC* īstenošanu. Katrā Centrāleiropas un Austrumeiropas jaunajā dalībvalstī pārrobežu programmām ir veltītas salīdzinoši augstas summas un ieviesta specifiska pārvaldes struktūra. Laika posmā no 2000. līdz 2003. gadam *Phare-CBC* ir saņēmusi gandrīz 10 % no *Phare* gada budžeta. Par spīti acīmredzamiem šķēršļiem, kurus izraisīja atšķirīgās *Interreg* un *Phare-CBC* finanšu procedūras, ir bijis iespējams uzsākt lielu skaitu integrētu pārrobežu projektu.

Jauno dalībvalstu piedalīšanās pārrobežu programmās *Interreg IIA* un *IIIA*, kas tika īstenotas pie piecpadsmit valstu Eiropas robežām pirms jauno dalībvalstu pievienošanās, kā arī transnacionālajās programmās *Interreg IIC* un *IIIB* tām ir devušas iespēju iegūt labu *Interreg* programmu pārvaldes kontroli.

Neapšaubāmi, ka **pārrobežu sadarbības** programmās ir iegūta vislielākā pieredze, vispirms tas ir saistīts ar piešķirtā finansējuma ievērojamo lielumu. Šo sadarbības formu vēl nebūt nav pienācīgi novērtējuši vietējie un reģionālie darbinieki, tieši tāpēc, ka pārrobežu partnerattiecības ir konkrētākas un bāzētas uz vienkāršākiem un tiešākiem sakariem. Arī to rezultāti ir uzskatāmāki.

Daļēji izņemot Poliju, daudziem Centrāleiropas un Austrumeiropas jauno dalībvalstu reģioniem ir Savienības iekšējā vai ārējā robeža, kas nosaka, ka to attīstība vienmēr ietver «starpautisku» dimensiju. Pateicoties tam, ka tiek ņemta vērā šī pārrobežu realitāte, mazo valstu dedzīgā vēlēšanās attīstīties lielākajā daļā vietējo un reģionālo attīstības stratēģiju ir spēcīgi veicinājusi pārrobežu sadarbības popularitāti šajā Eiropas daļā.

Polijas students pie Eiropas universitātes Viadrina Frankfurtē pie Oderas (Vācija).

Attiecībā uz **transnacionālās sadarbības** programmām, ja arī to reputācija vietējo un reģionālo darbinieku vidū nekad nelīdzināsies pārrobežu programmu reputācijai, līdz šim novērotā piedalīšanās parāda, ka jaunās dalībvalstis ir sapratušas vēl neizmantotās stratēģiskās izdevības, ko satur transnacionālās programmas. Centrālā Eiropa un Baltijas valstis ir to Eiropas Savienības lielo reģionālo rajonu vidū, kas attīstās visātrāk. Šīm dinamiskajām teritorijām ir efektīvi jāuzsāk transnacionālo sadarbību atbilstīgās jomās. Tāda paša vajadzība pēc šī sadarbības tipa, tikai citās jomās, liek sevi manīt gar Savienības ārējām robežām, proti, Eiropas austrumos un Balkānos.

Piedalīšanās **starpreģionālās sadarbības** projektos ir veicinājusi vairāku Centrāleiropas un Austrumeiropas reģionu iesaistīšanos Eiropas mēroga pieredzes apmaiņā. Tas jau ir devis savu ieguldījumu pašreiz jaunajās dalībvalstīs īstenotās 1. mērķa programmas veiksmīgā norisē. Eiropas līmeņa starpreģionālās sadarbības straujā attīstība un tematiskā koncentrācija veidoja teritoriālās sadarbības papildu resursu.

Jaunās dalībvalstis īsteno noteiktu skaitu jauno **kaimiņattiecību** programmu, ko Eiropas Komisija ir uzsākusi gar Savienības ārējām robežām. Vairākas no šīm jaunajām programmām jau funkcionē ⁽³⁾. To ietvaros tiek atbalstīta

kopīgu projektu izstrāde. Tās apvieno kopējā sistēmā kopienas pārrobežu attīstības iekšējos (*Interreg*) un ārējos (*Tacis* un *CARDS* kaimiņattiecību komponenti) instrumentus. Šīs programmas – par spīti likumu un finansējuma veidu atšķirību radītajām grūtībām – līdz šim ir bijušas diezgan populāras. Jau izmēģinātu programmu ietvaros ir pierēģistrējušies vairāki simti kandidatūru, ļoti bieži kopīgiem projektiem. Savas sarežģītības dēļ kaimiņattiecību programmas prasa daudz lielāku elastību no iesaistīto puses, taču pēc pirmās pieredzes izvērtējuma, un piesaistot nepieciešamos papildu resursus, tās var veidot nopietnu pamatu nākamā plānošanas perioda integrētajām programmām.

Teritoriālā sadarbība attīstās kopīgo projektu izstrādāšanā un realizēšanā. Bieži līdz šim noteiktos reģionos nacionālo administratīvo un finanšu noteikumu dažādība ierobežoja iespējas uzsākt un īstenot šo projektu veidu. Taču bija iespējams izstrādāt un realizēt vairākus svarīgus projektus dažādās programmās. Tie var veidot «veiksmīgas prakses» pamatu teritoriālajā attīstībā. *Interreg* tipa darbību vidū šīs veiksmīgās prakses ir vērojamas kopīgu infrastruktūru izveidošanā (ceļi, kanalizācijas tīkli, medicīnas centri, pārrobežu darba biroji), kā arī vietējos pasākumos – «cilvēki cilvēkiem», kuru mērķis ir uzlabot starpreģionālo, starpkultūru un starpkopienas attiecības.

■ *Grieķiju un Bulgāriju savienošā pārrobežu ceļa celtniecība, kas saņēmusi programmas Interreg līdzfinansējumu.*

⁽³⁾ Lietuva/Polija/Kaļiņgrada, Latvija/Lietuva/Baltkrievija, Igaunija/Latvija/Krievija, Polija/Baltkrievija/Ukraina, Ungārija/Slovākija/Ukraina, Ungārija/Rumānija un Ungārija/Serbija-Melnkalne, Slovēnija/Ungārija/Horvātija.

Eiropas reģionu tuvināšana: Kopienas sadarbības instrumenti

Sadarbība starp reģioniem veido būtisku «Kopienas pievienotās vērtības» dimensiju. Eiropas Savienība tam velta ievērojamus resursus un ir nodevusi reģionālo darbinieku rīcībā virkni finanšu instrumentu un iespēju dalīties iemaņās.

Interreg, Kopienas sadarbības iniciatīva, kas ir uzsākta 1990. gadā un kuru atbalsta ERAF, ir galvenais šāda veida instruments. *Interreg III* (2000–2006) mērķis ir pastiprināt ekonomisko un sociālo kohēziju Eiropas Savienībā, veicinot pārrobežu, transnacionālo un starpreģionālo sadarbību, kā arī līdzsvarotu teritorijas attīstību. Īpaša uzmanība tiek veltīta ultraperifērijas un pie Savienības ārējām robežām esošo reģionu iesaistīšanā kopā ar kandidātvalstīm pievienošanās procesā. Programma *Interreg III*, kuras dotāciju kopējais budžets ir 5,180 miljardi euro (2002. gads), sastāv no trīs daļām:

- **A daļa (pārrobežu sadarbība).** Pārrobežu sadarbības starp līdzās esošām zonām mērķis ir attīstīt pārrobežu ekonomiskos un sociālos centrus, īstenojot kopīgas attīstības stratēģijas;
- **B daļa (transnacionālā sadarbība).** Transnacionālās sadarbības starp nacionālajām, reģionālajām un vietējām pārvaldes institūcijām mērķis ir veicināt labāku teritoriālo integrāciju Savienībā, pateicoties Eiropas reģionu lielu grupu veidošanai;
- **C daļa (starpreģionālā sadarbība).** Starpreģionālās sadarbības mērķis ir uzlabot politiku un reģionālās at-

tīstības līdzekļu efektivitāti ar plašu informācijas apmaiņu un pieredzes izvietošanu tīklā.

Šīs trīs daļas papildina divas programmas: *ESPO*N (Eiropas teritorijas labiekārtošanas novērošana tīklā) un *INTERACT* (*Interreg* veiksmīgas prakses apzināšanas un nodošanas tīkls).

Līdz savai pievienošanās jeb 2004. gadam Centrāleiropas un Austrumeiropas jaunās dalībvalstis ir saņēmušas finansējumu no *Phare-CBC* (*Cross-Border Cooperation*) programmas, kas veido *Interreg* finansiālo ekvivalentu kandidātvalstu pārrobežu sadarbības projektu daļai.

Savienības reģioniem, kas atrodas pie trešo valstu robežām, sadarbības finanšu instrumenti ir Tehniskā atbalsta programma neatkarīgo valstu kopienai (*Tacis*), Vienošanās par Vidusjūras attīstību (*MEDA*) ekonomisko un sociālo reformu atbalstam Vidusjūras baseina trešās valstīs un Kopienas atbalsts kādreizējās Dienvidslāvijas valstu rekonstrukcijai, attīstībai un stabilitātei (*CARDS*).

Eiropa Komisija ir iecerējusi no 2007. gada īstenot jaunu «Eiropas kaimiņattiecību un partnerattiecību instrumentu» (*IEVP*) pārrobežu sadarbības atbalstam. Šā instrumenta izstrāde ir sākusies ar «kaimiņattiecību programmu» ieviešanu laikā no 2004. līdz 2006. gadam Savienības jaunajām ārējām robežām. Šīs programmas papildina un izmanto jau esošos pārrobežu sadarbības instrumentus (*Interreg*, *Phare-CBC*, *Tacis-CBC*, *MEDA* un *CARDS*).

Sadarbība programmas *Interreg* ietvaros starp Zviedriju un Dāniju orgānu nodošanas jomā.

Prioritātes

Pieredze rāda, ka visveiksmīgākās vietēji vai reģionāli iecerētās *Interreg* programmas ir saistītas ar kopīgu «starp-reģionālu» problēmu un funkcionē iespējami visvienkāršākajā administratīvajā struktūrā.

Vienlaikus ir jānodrošina trīs prioritātes – programmu iedarbīgums, efektivitāte un noteikumu saskaņa, taču īpaši nozīmīgi veiksmīgai teritoriālās sadarbības sagatavošanai ir divi attīstības mērķi un jomas.

Programmu ietekmes un efektivitātes uzlabošana

Būtiska ir no visinovatīvākajām un visveiksmīgākajām programmām iegūtās pieredzes nodošana, ja vēlas uzlabot pārrobežu, transnacionālās un starpreģionu sadarbības labvēlīgos rezultātus.

Par spīti pašreizējā plānošanas periodā pieliktajām pūlēm atšķirības starp reģionālās attīstības programmām (piemēram, 1. mērķa programmām) un pārrobežu programmām, dažos gadījumos pat starp dažādām *Interreg* programmām,

ne vienmēr ir pietiekoši uztveramas. Dažu attīstības projektu aprises nav skaidras un bieži nākas vēlreiz noteikt to mērķus attiecībā uz programmām, kuru ietvaros šie projekti tiek iecerēti.

Vajadzētu arī labāk izdalīt atšķirīgus programmu tipus (īpaši pārrobežu un reģionālajām programmām), pārrobežu programmu gadījumā, pirmkārt, liekot uzsvāru uz sadarbības papildinošām īpašībām, sinerģiju un kopējiem pamatiem. Ir svarīgi, lai šie aspekti sistemātiski tiktu pārbaudīti un apstiprināti visā plānošanas perioda laikā (sākārtotot pēc hierarhijas principiem mērķus, atbalstītās aktivitātes, izvēles kritērijus), pēc tam projektu izvēles laikā.

Pārrobežu sadarbības gadījumā svarīgs jautājums gan vietējā, gan reģionālajā līmenī ir stratēģiskās plānošanas kapacitātes uzlabošana. Partneriem ir kopīgi jāizvērtē katrs plānošanas posms, liekot lietā sava veida «kopējo reģionālo apziņu», lai noteiktu īsteni kopīgās aktivitātes, kuras vajag atbalstīt un kuras papildina citas programmas.

Tāpat sadarbība, pirmkārt, jāvirza uz jomām, kas ir prioritāras ikvienai no iesaistītajām pusēm; šis elements ir jāņem vērā, nosakot sadarbības zonas. Tas īpaši attiecas uz turpmākajām transnacionālajām programmām.

Forarlbergā (Austrija) Interreg projekta SPEAK ietvaros svešvalodu pedagogi saņem pedagoģiskos materiālus.

Programmu pārvaldes vienkāršošana

Interreg programmas un kaimiņattiecību programmas prasa ievērot vairākus kritērijus. Programmas tiek kombinētas ar dažādiem nacionāliem vai reģionāliem likumiem, kā arī ar fundamentāli atšķirīgām fondu pārvaldes sistēmām atkarībā no tā, vai tiek izmantotas Savienības iekšienē vai ārēnē; visi šie kritēriji ievērojami sarežģī kandidatūru dokumentu sagatavošanu, projektu izvēli un īstenošanu. Un kompromisi, kas neizbēgami rodas plānošanas procesa laikā, vēl sarežģī visu un rada projekta iesniedzējam grūti izpildāmus nosacījumus.

Ylamylly (Somija): kādreizējā militārā bāze ir pārveidota par māmiņu skolu.

Lai programmās varētu iesaistīties vislielākais iespējamo partneru spektrs un būtu iespējams nodrošināt projekta priekšlikumu atbilstīgu izvēli, ir vajadzīga kandidatūras kritēriju vienkāršošana. Tā veikšanai ir svarīgi, lai tiktu ņemtas vērā kopīgo sadarbības projektu specifiskās īpašības Eiropas un nacionālā reglamenta ietvaros. Pēc tam Eiropas Komisijai, pārvaldes institūciju vadītājiem un katras programmas tehniskajiem sekretāriem ir savstarpēji jāsa-koordinējas, lai panāktu programmu un projektu jūtamu vienkāršošanu šajā jomā.

Atzinumi

Intensīvajiem teritoriālās sadarbības panākumiem, kas pašreiz norisinās Savienības «austrumu malā», ir liela nozīme Eiropā kopumā. No šīs sadarbības izrietošās mācības un izdevības ir īpaši nozīmīgas ne tikai iesaistītajām valstīm, bet arī visas Savienības attīstībā un drošībā. Norises efektivitātes uzlabošanā ir jāiesaistās visām dalībvalstīm.

Kā izklāstīts augstāk, ir jāņem vērā divas svarīgas problēmas: no vienas puses, programmu mērķa jūtama uzlabošana, no otras – pārvaldes un realizēšanas sistēmas vienkāršošana, tās efektivitātes uzlabošana un kopējo pārvaldes noteikumu maiņa.

Eiropas austrumos sadarbības attiecību sarežģītība padara neiespējamu veidot mākslīgas vai neformālas struktūras, jo politiskā vai institucionālā pretestība vienmēr var pēkšņi rasties un likt šķēršļus pat visreālistiskāko mērķu īstenošanai. Šajā kontekstā visiem nozīmīgajiem dalībniekiem gan ES iekšienē, gan ārpus ES ir jābūt iespējai apstiprināt savu izvēli visos sadarbības posmos. Tādējādi Eiropas pārrobežu reģioniem un transnacionālajiem makroreģioniem ir jāatrod savai situācijai vispieņemamākie risinājumi, lai īsteno- to visefektīvāko iespējamo sadarbības norisi.

Savienības iekšējās un ārējās robežas savā ziņā veido ideālas teritorijas, kur pārbaudīt izmaiņu pārvaldi un parādīt, ka sarunu ceļā ir iespējams atrast kopīgus risinājumus bieži ļoti atšķirīgās uz sarežģītās situācijās. Vajag attīstīt šo pieredzi ne tikai valstu starpā, bet arī katras valsts iekšienē, mācoties no specifiskiem «starpreģionālajiem» pārvaldes instrumentiem, kuru izstrādi ir sekmējusi sadarbība.

Interreg III vidusposma vērtējums

INTERACT programmas sekretariāts, lai atskaitītos savam pārvaldes vadītājam, Austrijas Federālajai kancelejai, ir izstrādājis pētījumu par Kopienas iniciatīvas *Interreg* ⁽¹⁾ vidusposma vērtējumu.

Stratklīdas Universitātes Eiropas politikas pētījumu centram (*European Policies Research Centre/EPRC*) Glāzgovā bija uzdots uzsākt «metaevolūciju», sintezējot 2003. gadā veiktā *Interreg* vidusposma vērtējuma rezultātus. Tas nozīmēja sniegt *INTERACT* dalībniekiem ieteikumus par *Interreg* attīstību un atbilstošu dienestu atbalstu sadarbības iniciatīvas dalībniekiem.

Šim pasākumam bija trīs specifiski mērķi: izdarīt kopsavilkumu par panākto progresu līdz šim brīdim, nosakot *Interreg III* stratēģijas, struktūras un darbības spēcīgus un vājos punktus; piedalīties programmas *INTERACT* prioritātes noteikšanā; apgūt mācību teritoriālajai sadarbībai struktūrfondu plānošanas ietvaros pēc 2006. gada.

2005. gada sākumā publicētais pētījums nosaka trīs prioritāros darbības laukus: palīdzēt *Interreg* programmām gūt mācību no 2003. gada vērtējumiem; kopīgi pielietot praksē *Interreg* vērtējumu; nodot *Interreg* programmu rīcībā resursu un kopējo pakalpojumu centru.

Šie virzieni lielākoties izriet no sekojošiem novērojumiem:

- 2003. gadā, brīdī, kad tika veikts pētījums, daudzas programmas bija maz pavisam jaunās finanšu jomā. Tikai 10 % programmu uzrādīja atbilstošu saistību un maksājumu līmeni, pārējām bija augsts saistību līmenis, bet zems maksājumu līmenis; dažas bija tikko uzsāktas. Tas radīja reālus draudus fondu pārtraukšanai, ņemot vērā noteikumu «n + 2» ⁽²⁾;
- ja ievērojams progress ir panākts izpildes rādītāju izveidošanā un datu vākšanā, daudzas monitoringa sistēmas pietiekoši nesniedz atbilstošu pārvaldes informāciju un

ir grūti iegūt kopēju ainu par Eiropā veiksmīgi īstenotiem *Interreg* projektiem; tā ir svarīga problēma debatēm par reformu pēc 2006. gada;

- par spīti daudzām uzveicamām grūtībām programmu pārvaldes pasākumi šķiet efektīvi. Ir vērojami daudzi «veiksmīgas pieredzes» gadījumi *Interreg IIIA*, *IIIB* un *IIIC* ietvaros, lai arī ir skaidri redzams, ka daudzi programmu vadītāji ir pārslogoti un ir maz laika stratēģiskajai plānošanai;
- vairākām *Interreg* programmām ir labas attiecības ar sabiedrību, tās veiksmīgi mobilizē un izvēlas projektus. Taču nākotnē tām ir jāpievērš uzmanība stratēģiskajiem izaicinājumiem. Daudzās no šīm programmām rodas neatliekams jautājums: kādā veidā veicināt pieprasījumus no noteiktu teritoriju, noteiktu nozaru vai noteikta tipa organizāciju puses? Inovatīvas metodes ir pelnījušas plašāku izmantošanu;
- pētījums par projekta īstenošanai parādīja samilzušu vajadzību pēc pieredzes apmaiņas par *Interreg* projektu izstrādāšanas un pārvaldes praktiskajiem jautājumiem.

Vissteidzamākais uzdevums ir palīdzēt programmu īstenošanā jaunajās dalībvalstīs un izslēgt automātiskas pārtraukšanas risku. Vidēji ilgā laikā tas nozīmē padarīt vieglāku kompetences iegūšanu un rūpēties par pašreizējā perioda mācības apgūšanu Kopienas jaunā teritoriālās sadarbības mērķa un jaunās programmu paaudzes labā. Visbeidzot, ir svarīgi piegriezt lielāku vērību konteksta izmaiņām, vienai, vai tas būtu sociālekonomiskais, ģeopolitisks, stratēģiskais vai institucionālais konteksts.

Kontakti: Inge De Prins, interact@interact-eu.net

INTERACT: sadarbības sekmēšana un attīstīšana

Programmā *INTERACT* (*Interreg Animation, Cooperation and Transfer*) tiek apvienotas Kopienas iniciatīvas *Interreg* aktivitātes, kuras sastāvdaļa tā ir.

Tas nozīmē *Interreg I* (1990–1994) un *II* (1994–1999) pieredzes un mācību izplatīšanu, lai pēc iespējas palielinātu *Interreg III* (2000–2006) efektivitāti dalībvalstīs un Savienības kaimiņu valstīs. *INTERACT* veido komunikāciju tīklus, izplata informāciju un stimulē pieredzes apmaiņu, īpaši ar izglītības palīdzību.

INTERACT rīcībā ir sekretariāts, kas atrodas Vīnē (Austrijā), un piecu «*INTERACT* punktu» tīkls, kas dalās atbilstoši sekojošiem pakalpojumiem:

- **informācija un izplatīšana** (sniedz informāciju un izplata *Interreg* uzskatāmo un pieejamo pieredzi);
- **kvalifikācija un nodošana** (izglītības, darbs tīklā un jaunas idejas *Interreg* partneriem);
- **koordinācija IIIC** (atbalsts sadarbībai starp četrām *Interreg IIIC* programmas zonām un dalīšanās pieredzē ar *INTERACT* dalībniekiem);
- **pārejas vadība un ārējā sadarbība** (sekmēt *Interreg* iemaņu nodošanu līdz ar ES paplašināšanu iesaistītajās teritorijās);
- **instrumentu kaste** (veiksmīgas prakses identifikācija un konkrētu līdzekļu izstrādāšana *Interreg* programmu pārvaldei).

Sekretariāta un *INTERACT* punktu misiju papildina 22 specifisku projektu īstenošana.

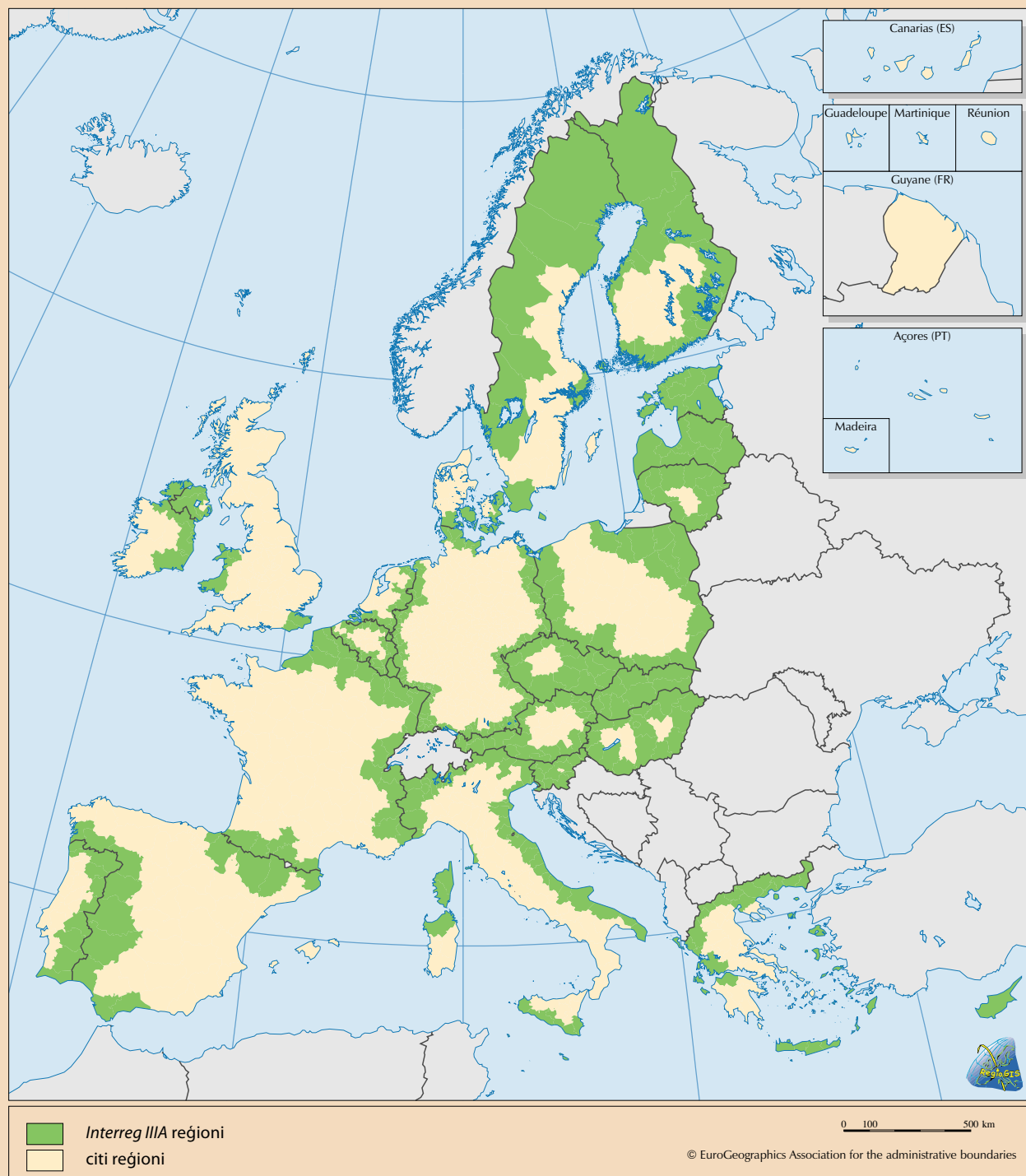
Plašāka informācija: www.interact-eu.net

⁽¹⁾ A Study of the Mid Term Evaluations of Interreg Programmes for the Programming Period 2000–2006. Elektroniskā versija un veidlapa drukātās versijas pasūtījumam ir pieejama *INTERACT* vietnē: www.interact-eu.net

⁽²⁾ Saskaņā ar šo likumu fondu piešķirtajai gada finanšu daļai ir jābūt izlietotai pirms otrā gada beigām, kurš seko saistību gadam («n» ir saistību gads); neizmantotie kredīti bez izņēmuma automātiski tiek pārtraukti.

Interreg IIIA: pārrobežu sadarbība

ITĀLIJA/ŠVEICE

Alpu graudaugu attīstība

Kopējās izmaksas: 422 933 EUR
ES ieguldījums: 93 745 EUR

«Sadarbības starp autonomo Bolzano provinci un Grisons kantonu mērķis ir pārskatīt zināšanas, iemaņas un vietējo graudaugu veidu audzēšanas zonas. Projekts paredz arī graudaugu salīdzināmo audzēšanu divos reģionos, kvalitātes analīzi un no agronomiskā viedokļa interesantu endogēnu veidu ražošanu ar mērķi atkal ieviest tos vietējā lauksaimniecībā un nosargāt šo mūsu ieleju bioloģisko mantojumu. Iedzīvotāju interese par vietējiem graudaugu veidiem tiks palielināta ar informatīviem pasākumiem, konferencēm un ceļojošo izstādi.»

Josef Dalla Via, autonomās Bolzano provinces Eksperimentālā lauksaimniecības un mežsaimniecības centra direktors
josef.dallavia@provinz.bz.it

PAMINA

Tikls Jeunesse Pamina

Kopējās izmaksas: 240 000 EUR
ES ieguldījums: 120 000 EUR

«Tikls ir izveidots, lai pastiprinātu kontaktus un pārrobežu partnerattiecības starp franču-vācu sadarbības apgabala, saukta Pamina (Dienvidpfalcgrāfiste, Reinzeme-Pfalca un Ziemeļelzasa) jauniešiem un jauniešu apvienībām. Tikls Jeunesse Pamina ir piesaistīts centrālajai tīkšanās vietai, kas sadarbojas ar trīs vietējiem centriem, kuri īsteno konkrētus sadarbības projektus starp jauniešiem, organizē kopīgus pasākumus, atvieglo kontaktus, pieeju finansējuma iespējām utt. Bez jauniešu problēmu risinājuma tas vienlaikus nozīmē sakaru pastiprināšanu un padziļināšanu starp vienā un otrā robežas pusē dzīvojošajiem pilsoņiem.»

Jörg Saalbach, Programmas Interreg IIIA Pamina tehniskais sekretārs
Joerg.saalbach@regio-pamina.org
www.paminaj.net

AUSTRIJA/ČEHIJAS REPUBLIKA

Dabas parka uzņemšanas centrs

Kopējās izmaksas: 2 797 904 EUR
ES ieguldījums: 1 398 951 EUR

«Thaya ielejas nacionālais parks, izveidots 2000. gadā, ir 1991. gadā Čehijas Republikā atvērta Podyji nacionālā parka pagarinājums Austrijā. Tas nozīmē ne tikai dabas aizsardzības projektu, bet arī vietējās attīstības instrumentu, ko nosaka parka izraisītā tūrisma iespāids. Uzņemšanas centra izveidošana un izpildījums iekļaujas projekta centrā. Pateicoties tur izveidotajam aprikojumam, vienlaikus izglītojošam un draudzīgam, apmeklētājs var iepazīties ar ainavas un dabas procesu attīstību, parka ekoloģiju, kā arī ar mūsu pārrobežu pasākumu vides aizsardzības labā. Mērķa grupas ir tiklab bērni un jaunieši, kā arī dabas mīļotāji un zinātnieki.»

Martha Schober, Nationalpark Thayatal Ges.m.b.H.
office@np-thayatal.at
www.np-thayatal.at (www.nppodyji.cz/_E_PODYJ.HTM)

ĪRIJA/VELSA

Atbalsts personām ar mācīšanās grūtībām

Kopējās izmaksas: 911 000 EUR
ES ieguldījums: 683 250 EUR

«Projekta PACTS (Partners Collaborating in Training for individuals with Specific learning disabilities) galvenais mērķis ir palielināt sabiedrības interesi rast iespējas noteikt un palīdzēt personām ar mācīšanās grūtībām Velsā un Īrijas austrumu daļā. Īpašs mērķis ir izstrādāt pedagoģiskas metodes, kas varētu sekmēt šo cilvēku pieeju augstākajai izglītībai un tādējādi palielināt viņu iespējas atrast kvalitatīvu nodarbošanos. Projekts, kas tiek īstenots jau vairāk nekā gadu, ir devis iespēju organizēt rezidējošas prakses, kuru laikā skolu iestāžu atbildīgie, nodarbinātības apvienības un aģentūras no abiem Īrijas jūras krastiem varēja dalīties veiksmīgā pieredzē. PACTS komanda ir uzsākusi arī tālmācības programmu, kas balstīta uz mājas lapu timekli un lasāmatmiņas kompaktdisku. Tāpat ir nepieciešamas arī kopējas apmācības.»

Amanda Kirby (Velsa) un **Mary Meaney** (Īrija), atbildīgās par projektu
Mary.Meaney@itb.ie; amanda.kirby@btinternet.com
www.pactsproject.com

Somija/Krievija

Euregio Karelia: ES/Krievijas sadarbība

Marko Ruokangas, Kaimiņattiecību programmas Euregio Karelia sekretariāta vadītājs

Sadarbības *Euregio Karelia* apgabals, kas stiepjas 700 km garumā no vienas līdz otrai Somijas-Krievijas robežas pusei, ietver trīs Somijas reģionus (*Kainuu*, Ziemeļkarēliju un *Oulu*) un Krievijas sastāvā esošo Karēlijas Republiku.

Somijas reģioni varēja sākt sadarbību ar saviem krievu kaimiņiem, Somijai iestājoties Savienībā – 1995. gadā. Apmēram līdz 1991. gadam robeža bija slēgta un pat pēc padomju režīma krišanas šo valstu iedzīvotāju savstarpējie kontakti bija reti. Šajā kontekstā ceļu pavēra programma *Interreg IIA Karelia* (1995–1999); dažādu līmeņu kontaktu nodibināšana bija vistaustāmākais *Interreg* pirmās fāzes rezultāts.

90. gadu beigās iesaistītie reģioni nolēma padziļināt savus sakarus, izveidojot sadarbības forumu, ko nosauca par *Euregio Karelia*; tas ļāva iezīmēt pārrobežu sadarbības lielās līnijas.

Interreg IIIA Karelia (2000–2006) sagatavošana, kas nosedz Somijas puses pasākumus, tika uzsākta vienlaikus ar Krievijas sastāvā esošās Karēlijas Republikas pārrobežu sadarbības programmu. Sintezējot šīs abas programmas, programma «Mūsu kopīgā robeža» veidoja pirmo *Euregio Karelia* darba bāzi.

Forums tolaik ieteica Eiropas Komisijai uzsākt pilotakciju, kas tajā pašā programmā apvienotu iekšēju un ārēju pasākumu finansēšanu. Taču tas bija vēl pārlietu agri, un nācās sagaidīt 2004. gadu, kad Savienība pārveidoja *Interreg* programmas ārējo pierobežu zonas par «kaimiņattiecību programmām», kuru ietvaros tiek finansēti gan iekšējie, gan ārējie Savienības pasākumi. Paraleli ir notikusi tuvināšanās starp Eiropas programmām un politiska rakstura forumu *Euregio Karelia*. Lai arī kaimiņattiecību programma tiek vadīta atsevišķi, atbilstoši likumu

procedūrām, tai tomēr ir piešķirts *Euregio Karelia* nosaukums, kas tikai iegūst no labās slavas.

Sadarbībai ir nozīmīgs iespaids uz attīstību un nodarbinātību reģionālajā un vietējā līmenī. Veiksmīgas programmas līdz šim ir ļāvušas īstenot ne mazāk kā 350 projektu no vienkāršas robežpunkta modernizācijas līdz ambiciozākiem kultūras mantojuma aizsardzības pasākumiem. Labs piemērs ir *Oulanka* (Somija) un *Paanajärvi* (Krievija) nacionālo parku sadarbība. Bez noteiktu darbavietu radīšanas visiem šiem projektiem ir arī netiešas sekas, vēl nozīmīgākas, kas izraisa vēl citus sadarbības veidus.

Norise ir ļāvusi nodibināt labas attiecības ne tikai ar mūsu krievu kaimiņiem, bet arī trīs iesaistīto Somijas reģionu starpā. Rezultātā katram reģionam ir savas specifiskas īpatnības un sava koncepcija sadarbībai ar Krieviju, taču, neraugoties uz dažādajām pieejām, vīzija visiem ir kopīga.

Tādējādi ir izveidojies pamats Savienības un Krievijas sadarbībai ziemeļu zonās, kam programmas ir devušas visu savu praktisko nozīmi. Nākotnes lielais izaicinājums ir šo politiskā līmeņa aktivitāšu tuvināšana. Šajā ziņā stratēģiskās partnerattiecības ES–Krievija ar četrām kopīgām zonām, tāpat kā iniciatīva «Ziemeļu dimensija», veido sadarbības politisko kontekstu. Savukārt tām vajadzētu attīstīt stratēģiju turpmākajām pārrobežu programmām pie Savienības ārējām robežām.

«Sadarbības kultūra» pamazām ir ienākusi daudzu ļaužu ikdienas dzīvē. Pārrobežu sadarbība ir kļuvusi par reģionālās attīstības konstantu daļu, lai arī visas tās iespējas nebūt vēl nav izsmeltas. Lielākā problēma šobrīd ir jauno iesaistīšana sadarbībā; ir uzsāktas vairākas daudzsološas iniciatīvas šajā jomā.

Jāpiebilst, ka pārrobežu sadarbības vadīšana ir aizraujošs uzdevums: programmas sekretariātam nemitīgi ir jāsaskaras ar jauniem izaicinājumiem – no īstenošanas praktiskajiem jautājumiem līdz Savienības ārpolitikas problēmām. Darbs tiklā ir pavēris tam arī jaunas perspektīvas. Tas jo īpaši parāda, ka visur pārrobežu problēmas ir vairāk vai mazāk vienas uz tās pašas, ar vienmēr nojaušamu vēlēšanos sasniegt «robežas efektu». Taču vai tas nav viens no Eiropas Savienības pastāvēšanas iemesliem?

Plašāka informācija: www.euregiokarelia.fi

Jauniešu sanāksšana Koli projekta Euregio Karelia 2000+ tikšanās ietvaros.

Interreg IIIA Francija/Spānija no viena līdz otram Pireneju galam

Neviens kalns mūs neatdala

Grūtu pārejamie Pireneji veido barjeru, kas ilgu laiku ir izolējusi Franciju un Spāniju. Tomēr vietējie iedzīvotāji vienmēr ir centušies pārvarēt šo šķērslī, un abas kalna nogāzes vieno daudzas ekonomiskas, politiskas, sociālas un kultūras saites. Spānijas iestāšanās Savienībā un uzplaukums, abu valstu ekonomikas konverģence, pateicoties vairākām sadarbības programmām, ir ievērojami pastiprinājusi pārrobežu sadarbību. Tā ir tendence, ko *Interreg* formalizē un aktivizē.

Projektā ISARD iesaistīto mērķis ir seismiskās informācijas harmonizēšana starp Spāniju un Franciju.

«Mēs esam pārgājuši no emocionālas un ideoloģiskas sadarbības pie efektīvas un atbildīgas sadarbības.» Jean Lavie, Pārrobežu darba novērošanas punkta Francijas puses atbildīgā amatpersona, ir nonācis pie lieliska formulējuma šā *Interreg* projekta būtības apzīmēšanai, kuru Akvitānijas, Basku zemes, Navarras un Aragonas pierobežu teritorijās īsteno Starpreģionālā arodbiedrību padome *Pirineos-Eje Atlántico-Huesca* un astoņas franču un spāņu partneru arodbiedrību organizācijas. «Kopš «bezdelīgu» laikiem, kad 19. gadsimtā sievietes šķērsoja kalnu pārejas, lai dotos uz darbu audeklu kurpju fabrikās, darbspēka apmaiņa no vienas un otras Pireneju puses nekad nav beigusies un ir tikai augusi. Tikai starp Bajonu un Sansebastjanu vien šobrīd ir uzskaitīti 3 500 pierobežu strādnieki: 2 000 spāņi, kas strādā Francijā, un 1 500 franči, kas darbojas Spānijā. Taču ir ļoti maz zināms par jautājumiem, kuri saistās ar šo ļoti heteroģēno darba tirgu, kas ir pakļauts dažādiem noteikumiem vairākās jomās – darba tiesības, apmācība, kompetences atzišana utt. – atkarībā no tā, vai tas ir

Pireneju ziemeļos vai dienvidos...» Tas sekmēja šī Pārrobežu darba novērošanas punkta izveidošanu, kurai ir trīs mērķi: apkopot salīdzināmo statistiku un pētījumus, kas tiek veikti abās robežas pusēs; izveidot rādītājus, kas atbilst algoto strādnieku vajadzībām; iegūto datu apkopojumu nodot sabiedrisko pārvaldes institūciju rīcībā. Projekta izmaksas ir 247 750 euro (no kuriem 93 000 ir saņemti no ERAF); un šis projekts gan ar savu mērķi, gan saturu lieliski ilustrē programmas *Interreg IIIA* Francija/Spānija jau vairākus gadus realizēto darbību.

Šī pārrobežu programma nosedz abas Pireneju kalnu grēdas nogāzes, tas ir apmēram 70 000 km² lielu zonu, ko apdzīvo vairāk nekā 4,7 miljoni iedzīvotāju. Programmai *Interreg IIIA* Francija/Spānija, kas ir dotēta ar apmēram 172 miljoniem euro (no kuriem 86 miljoni ir no ERAF) lielu budžetu, līdz 2006. gada beigām ir jānodrošina apmēram 250 projektu īstenošanu, lielākajā daļā jomu tie ir kopīgi projekti, sākot no lielām infrastruktūrām (ceļi, tu-

neļi) līdz pat «maziem» projektiem, kurus realizē komūnas, apvienības vai uzņēmumi, «pat ja pārrobežu pasākumi uzņēmumu attīstībā ļoti ātri sastapsies ar konkurences problēmām,» uzsver Jean-Marie Blanc, Akvitānijas reģiona Eiropas fondu un pārrobežu sadarbības dienesta direktors, programmas pārvaldes vadītājs.

«Mūsu izejas punkts bija mūsu atšķirības. Mēs vaicājām sev: «Kuras ir tās mūsu atšķirības, kas varētu dot labumu citiem?»» Victor Lacambra koordinē pirmo sociālo projektu, ko finansēja Interreg IIIA Francija/Spānija. Projekts saucas *PortilHon*, nosaukums ņemts no pārejas nosaukuma, kas starp Benasque un Luchon savieno Aragonas un Viduspireneju reģionus. Kā paskaidro tā realizētāji, «PortilHon ar lielo H vārda vidū, kam piemīt stieņa forma, kas kalpo, lai veiktu realizācijas sitienu pa vārtiem pēc pieņemējuma regbijā un reizē «H» kā «Handikaps».» Rezultātā projektu *PortilHon* īsteno divas invalidu labā darbojošos organizāciju apvienības – CADIS-Huesca Spānijā un APAJH31 Francijā ⁽¹⁾; projekta mērķis ir invalidu un viņu ģimeņu dzīves apstākļu uzlabošana, pievērsties piecām jomām, kas ir saistītas ar invalidu dzīves realitāti: brīvais laiks; profesionālā iekļaušanās; izglītība un profesionālā apmācība; vecums; uzņemšanas alternatīvas un juridiskā aizsardzība. «Mēs mācāmies viens no otra,» turpina Viktors. «Piemēram, vēlēdamies izvietot tiklā četrus invalīdiem piemērotus atpūtas centrus, mēs sastapāmies ar divām šķietami pretējām pieejām: Spānijā profesionālus invalīdiem domātām atpūtas aktivitātēm apmāca īpaši; Francijā tas ir pretēji: profesionālu invalidu atpūtas pasākumu organizētāju apmācība notiek, ņemot invalidus. Rezultātā abas pretējās pieejas izrādījās savstarpēji papildinošas un to izvērtēšana – ļoti bagātinoša.»

Centrālisms vienā Pireneju pusē, autonomija otrā Pireneju pusē

Klausoties projekta administratorus un īstenoņus, pārrobežu sadarbība pirmkārt ir, lūk, kas: pieredzes, kultūru, bieži ļoti atšķirīgu sistēmu konfrontācija, jo tās izriet no dažādām vēsturiskām situācijām, sabiedrībām, darbošanās veidiem un vajadzībām. Visbiežāk sadarbības partneru minētās grūtības daudz vairāk par valodas atšķirībām rada institucionālā un administratīvās kultūras konteksta atšķirības. Francijas/Spānijas gadījumā atšķirības ir īpaši nozīmīgas, jo abām valstīm ir ļoti dažādi politiskās organizācijas modeļi, ar ļoti izteiktu centralizāciju Francijā un ļoti attīstītu reģionalizāciju Spānijā.

Deju kompānijas *Ballet Biarritz* administrācijas pārstāvis un viens no programmas Interreg ietvaros atbalstītā Pārrobežu horeogrāfijas centra iniciatoriem Filgi Claverie rezumē priekšstatus: «Francijas valsts pārvaldi bieži uzskata par «žakobinisku», «piramidālu» un birokrātisku sistēmu. Spānijā lēmumu pieņemšanas centru tuvums un reģionu, īpaši Katalonijas un Basku zemes, lielā autonomija pieļauj vairāk elasti-

bas un jaunrades. Un gluži pretēji, ir jāatzīst, ka franču kultūras attīstības un daudzgadu plānošanas tradīcijas rada stabilitāti projektu finansējumam. Spānijā viss tiek plānots uz gada budžeta bāzes, un tas rada risku.»

«Administratīvā sadarbība ir viens no mūsu programmas spēcīgajiem punktiem. Tā dod milzīgu mācību. Šī dimensija bija daudz mazāk attīstīta Interreg II programmā,» apliecina Amaia Urtasun, Akvitānijas Reģionālās padomes pilnvarotā pārstāve. Programmā ir iesaistīts liels skaits institucionālo partneru. No Francijas puses: valsts, 3 reģionālās padomes (Akvitānija, Viduspireneji un Langedoka-Rousijona), 5 ģenerālpadomes (Atlantijas Pireneji, Augšpireneji, Arjeza, Augšgaronna, Austrumpireneji), kā arī DATAR ⁽²⁾; no Spānijas puses: Centrālā valsts (maksājuma vadītāja) un 5 autonomas kopienas (Basku zeme, Navarra, Aragona, Katalonija, Larjoha).

Līderi

«Lielais partneru skaits un nosegtās teritorijas apmēri spieda mūs izveidot trīs «tehniskās nodaļas,» paskaidro Michaēl Lapoiriē, viņš arī Interreg pilnvarotais pārstāvis. «Austrumu zonas vienību nodrošina Katalonijas valdība, Pireneju centra vienību – Aragonas valdība un Rietumu zonas vienību – Atlantijas Pireneju ģenerālpadome. Pie tam katram projektam ir līdera partneris, kas ir mūsu pirmais sarunu biedrs un kam ir jāatbild par projekta īstenošanu.»

«Šī «līdera» ideja, ko mēs apņēmāmies formalizēt, uzliek saistības izveidot īstas partnerattiecības,» precizē Jean-Marie Blanc. «Interreg III ir īsta sadarbība ar, atšķirībā no Interreg II, īsti kopīgiem projektiem, kuros vienmēr ir iesaistītas abas Pireneju nogāzes.»

Īpaši simbolisks šīs kopīgās pieejas piemērs ir projekts «*Pirineo vivo*/Dzīvie Pireneji,» kura dotācijas ir 3,11 miljoni

Lija barojas no kauliem, kurus tā sasmalcina, ļaujot tiem krist no 50 līdz 100 metru liela augstuma.

⁽¹⁾ CADIS-Huesca: Coordinadora de Asociaciones de Discapacitados de Huesca (Huesca invalidu apvienību koordinācija). APAJH31: Augšgaronnas apvienība pieaugušiem invalīdiem un jauniešiem invalīdiem.

⁽²⁾ Teritoriālās attīstības un reģionālās darbības deleģācija, Francijas valsts teritoriālās attīstības politikas koordinācijas institūcija.

Fuensanta (Aragona): kapelas restaurācija projekta Continua Pirineum ietvaros.

euro, no kuriem 49 % ir saņemti no ERAF. Ir runa par saskaņotas kalnu telpas pārvaldes izveidošanu un Eiropas likumu sistēmas papildināšanu ar vietēju un kopīgu vides problemātiku aktualizējošu pieeju. Par šo sadarbību strukturējošo modeli ir izvēlēta jēru lijas (*gyaetus barbatus*) aizsardzība, kas ir liels plēsīgs putns un tiek uzskatīts par nozīmīgu Pireneju faunas simbolu; sadarbība ir organizēta trīs tematiskos ciklos (vides uzraudzība, vides izglītība un biodažādības aizsardzība). «Iesaistot pārrobežu sadarbībā visus ar jēru lijas apdzīvoto zonu saistītos ļaudis (medniekus, audzētājus, mežsaimniekus, ievēlētos pārstāvjus, pastaigu cienītājus, dabas aizstāvjus, audzinātājus, skolotājus), mēs ar labāku katra vajadzību izpratni vēlamies pievērsties vietējai vides problēmu risināšanai un efektīvu pasākumu īstenošanai, lai saglabātu Pireneju dabas mantojumu,» paskaidro Juan Faure, projekta koordinators Aragonas valdībā, kurai ir piesaistīta Putnu aizsardzības liga (*Ligue pour la protection des oiseaux, LPO*, Francija) un *Fundacion para la conservacion del quebrantahuesos (FCQ, Spānija)*, kā arī apmēram sešdesmit citu partneru no abām robežas pusēm.

Sobrarbe kantona (15 Spānijas ciemati) tūrisma dienesti, kas ir izvietoti *Ainsa* pilsētā (Aragona) cietoksni, kur atrodas arī brīnišķīgais jēru lijai veltītais *FCQ* ekomuzejs, sadarbībā ar apvienoto Oras un Luronas ieleju arod biedrību (48 Francijas ciemati un 3 Latori) realizē projektu *Continua Pirineum*. Tas nozīmē abu Pireneju pušu lauku tūrisma tīkla izveidošanu (tūrisma mājas izveidošana abās nogāzēs, kā arī kopīgas tīmekļa vietnes radīšana utt.), attīstot vecos pārrobežu kalnu ceļus – «Romiešu mākslas ceļu» un «Vēsturisko sakaru ceļu». Ir atjaunoti aitu aploki, «Svētā Žaka klostera patversmes», kontrabandistu patvērumi un nelielai lauku mantojums.

Riska novēršana un priekšlikuma spēks

Jūs teicāt «patvērums»? Cilvēku drošība ir otra tēma, kas nodarbina un liek apvienoties abām Pireneju nogāzēm, un

spēcīgi mobilizē *Interreg*, kā arī nacionālās un reģionālās sabiedriskās institūcijas.

Katalonijas kartogrāfijas institūts (KKI) Barselonā sadarbojas ar Francijas Ģeoloģisko un mineroloģisko pētījumu biroju (*GMPPB*) un četriem citiem partneriem projekta *ISARD (Information Sismique Automatique Régionale de Dommages)* ietvaros, kura galvenais mērķis, kā saka projekta vadītāja Agnès Lladós, ir «vākt vienlaikus preventīvu un operatīvu informāciju par Pireneju seismisko risku bez robežas izraisītiem sagrozījumiem, un to efektīvi īstā laikā nodot vietējiem drošības un krīzes pārvaldes dienestiem.» Saņēmuši 1,645 miljonus euro lielu *Interreg* atbalstu, *ISARD* partneri strādā pie 4 pasākumiem: Pireneju seismiskās zondāžas unifikācijas, seismiskā scenārija realizācijas, zaudējumu novērtēšanas automatiskās sistēmas izstrādes un informācijas izplatīšanas.

Projektā «Pireneju neatliekamā palīdzība/*Seguridad y Urgencias en los Pirineos (SUP)*», ko vada *MEDES*, Francijas Telpiskās medicīnas un fizioloģijas institūts, ir apvienota palīdzība kalnos, telemedicīna un riska novēršana. Projekta ietvaros ir izstrādāts tāds kā nelielas ceļojuma somas prototips, bāzēts uz pēdējiem tehnoloģijas un teleinformātikas sasniegumiem; tajā ir minidators, satelīttelefons un «nomadu» medicīniskā aparatūra. Šo ceļa somu varēs izmantot mediķi un glābšanas dienesta darbinieki pirmās palīdzības sniegšanā nelaimē nokļuvušajiem kalnos, kā arī steidzamās palīdzības sniegšanā izolētiem vai nomaļus no sanitārajiem centriem dzīvojošajiem iedzīvotājiem abās robežas pusēs. «Notiek mēģinājumi vēl vairāk samazināt ceļa somas saturu,» atzīmē Francisco Rojas no Aragonas tehnoloģiskā institūta, kas ir viens no desmit *SUP* partneriem. «Kā bija paredzēts, projekts ir jau ietekmējis likumdošanu: kopš šā brīža Aragonā paramedicīniskie darbinieki un drošības dienesta darbinieki var veikt operācijas, ko līdz tam varēja izdarīt tikai mediķi.»

SUP piemērs liecina par priekšlikuma spēku, kas *Interreg* var iegūt ar savu eiropisko un vadošo raksturu. Rezultātā bieži ir sastopami pārrobežu projekti, kas kalpo likumu un dokumentu izstrādei: iedvesmojušies no franču likumiem, projekta *PortilHon* Aragonas partneri cīnījās par pensijas vecuma pazemināšanu invalīdiem Spānijā; Albērā, zirgu audzēšanas teritorijā pie franču-spāņu robežas Pireneju austrumos, *Interreg* projekta *L'Albera, memòria i terra* (Albēra, atmiņa un zeme) iniciatorapvienība, kas «veic Katalonijas mutvārdu atmiņas apzināšanu», balstās uz projektu, lai iegūtu «*UNESCO* pasaules mantojuma» nosaukumu ar statusu «Dzīvā kultūras ainava». «*Interreg atzišana ir garantija,»* vērtē *Brigitte Castell*, projekta koordinatore. Ar šādu viedokli ir vienprātis arī *Filgi Claverie* no *Ballet Biarritz*: «*Eiropas karogs uz mūsu afixām ir kvalitātes apliecinājums. Pat ja finanšu resursi vairs nebūs pieejami, pilnībā ir jāatzīst, ka Eiropas atbalsts ir ikdienas dzīve un tas ir tas, ko Interreg nodrošina.*»

Projektu avots bieži ir ikdienas dzīve: «*Mēs esam saņēmuši daudz pieprasījumu, un visvairāk atbalstītie pasākumi atbilst mūsu zonas problemātikai,*» atzīmē *Laurence Hourcourigaray*, Atlantijas Pireneju ģenerālpadoles pilnvarotais pārstāvis. «*Tas ir skaidrs attiecībā uz kultūras*

Baleta Biarritz izrāde.

projektam, taču es domāju arī attiecībā uz citām aktivitātēm, piemēram, uz projektu Bizia (Dzīve), kuru realizē piecas apvienības, kuru vidū ir arī «Pasaules mediķi». Katru nedēļas nogali apmēram tūkstoš jauniešu šķērso robežu, lai dotos uz diskotēkām vai piedalītos rave pasākumos. Apriņē tiek laistas visa veida narkotiskās vielas, notiek dažādi nelaimes gadījumi, kuru rezultātā bieži iestājas nāve. Projekta pirmā daļa ir riska samazināšana izklaides vidē: darba grupas uz vietas uzrunā narkotisko vielu lietotājus, informējot un rūpējoties par to, lai viņi nodarītais ļaunums sev būtu pēc iespējas mazāks. Otrā daļa ir «higiēniskas lietošanas» vietas izveidošana Bilbao pilsētā, kas ir Spānijā visnozīmīgākā.» Bizia, kas Eiropā tiek uzskatīts par ļoti inovatīvu projektu, saņem 1,75 miljonus euro lielu Interreg finansējumu, puse no tā nāk no ERAF.

Par laiku un metodi

«Globalizācija vai vismaz starptautiska ekonomika sākas ar pārrobežu ideju. Tāpēc Interreg mums ir privilēģēts instruments,» uzskata Xavier Farriols Sender, Katalonijas izglītības ministrijas profesionālās apmācības un pastāvīgās izglītības direktora vietnieks. Šie dienesti īsteno Interreg projektu «Pārrobežu profesionālā apmācība», kura mērķis ir attīstīt sadarbību starp kataloniešu un franču profesionālās apmācības un orientācijas sistēmām. Projekts ir par līdzību, atšķirību un vajadzību analīzi (vairāki pētījumi, kas publicēti grāmatu formātā), taču ietver arī pieredzes apmaiņu (teritoriālu semināru veidā) starp apmācības profesionāļiem, kā arī ļoti konkrētu profesionālās mobilitātes pieredzi, kurā līdz šim ir bijuši iesaistīti 60 jaunieši ar zemu darba kvalifikācijas līmeni: franču pavāra mācekļi iziet trīs nedēļu ilgu praksi Katalonijā, iekams viņu kataloniešu līdzinieki iegūst tādu pašu pieredzi Tulūzas reģionā. «Ari tas nebūt nebija viegli,» stāsta projekta vadītājs Angels Font Burés. «Franču mācekļi ir noslēguši darba līgumu ar darba devēju, Katalonijā tas ir citādāk, viņiem ir skolnieku statuss. Laimīgā kārtā franču restorānu īpašnieki iesaistījās spēlē un piekrita atteikties no saviem mācekļiem prakses laikā.»

Xavier Farriols Sender uzsver sadarbības procesa ilgtermiņa nozīmi: «Interreg programma ir devusi mums laiku, un laiks ir būtisks; devusi, pirmkārt, laiku iepazīt savus partnerus. Tas aizņem visu pirmo gadu. Tālāk ir jāspēj rēķināties ar cilvēku savstarpējās sadarbības turpinājumu. Piemēram, mēs palaidām garām līdzīgu pasākumu friziermākslas jomā, jo jaunajam franču sarunu biedram nebija pietiekamas informācijas.»

Joan Luria i Pagès, kas vada programmas Interreg IIIA Francija/Spānija austrumu tehnisko vienību, vispārina: «Projekta virzītājiem Interreg ir pierādījums, ka ir iespējama ilgtermiņa sadarbība.»

«Funkcionēšanā ir vēl mazliet aizķeršanās,» konstatē Jean-Marie Blanc, «taču kopumā, es domāju, ka mēs varam būt apmierināti ar novēroto progresu. Vajadzētu pieslēpties viena gada laikā. Mūs pārsteidza pieprasījumu skaits. Operatori vēl bija starta pozīcijā un nācās nedaudz piebremzēt. Taču grūtības nebija negaidītas; un tās, ko mēs sastapām – mērķu iecentrēšana, realizētāju kompetence u.c. – ir raksturīgas visiem projektiem un visām programmām. Pārrobežu sadarbība tikai nedaudz sarežģī visu. Svarīga ir vēlēšanās darboties reģionu sadarbībā un projektu īstenotāju labā. Ir jābūt pieticīgiem, taču vienlaikus arī ambicioziem. Izdarīt reālistisku diagnozi, darboties reālistiskā veidā, paliekot pie «ideālajiem» mērķiem, ko noteikusi Eiropas Komisija, kuras uzdevums, un tas ir normāli, ir pacelt latīņu, cik augstu vien iespējams. Tālāk ir vajadzīga metode veiksmīgam kopdarbam un sistemātiska vienošanās noslēgšana par visiem svarīgajiem jautājumiem. Visbeidzot, ir jābūt ar dzīvu iztēli un jāspēj pārvarēt administratīvās sistēmas šķēršļus.»

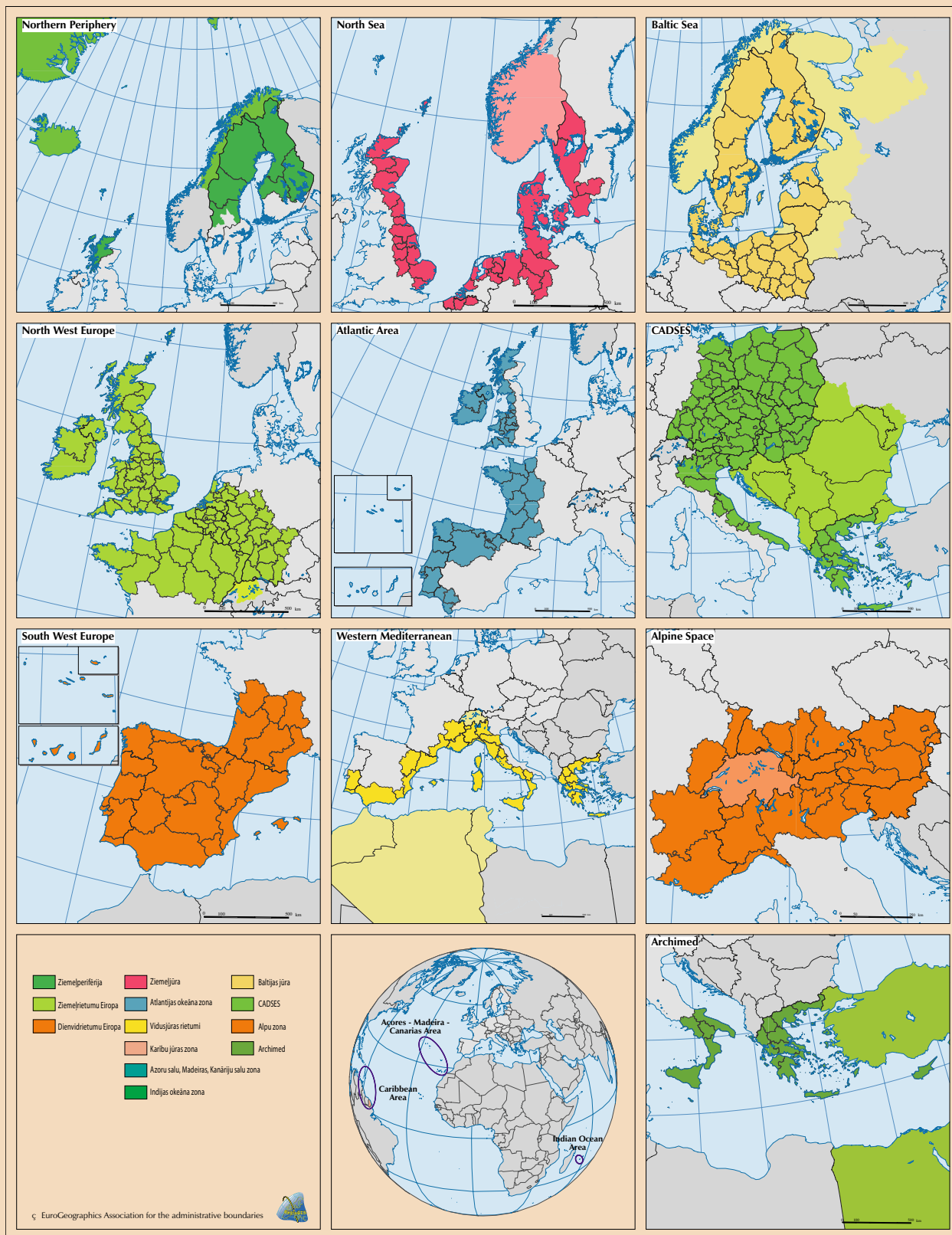
Plašāka informācija: <http://aquitaine.fr>

Projekts PortilHon: svinīgas tikšanās ar mērķi uzlabot invalidu dzīves apstākļus.

Interreg III B: transnacionālā sadarbība

ALPU ZONA

AlpEnergyWood: mežs – enerģijas avots

Kopējās izmaksas: 1 831 700 EUR
ES ieguldījums: 851 000 EUR

«Projekta *AlpEnergyWood* galvenais mērķis ir Alpu zonas jauno reģionu profesionāļu, vietējo kolektīvu un vienkāršo pilsoņu zināšanu un veiksmīgās pieredzes novirzīšana vietējā enerģijas avota attīstībā, meža enerģijas labā. Tas nozīmē apvienot darbiniekus un atvieglot viņiem pieeju zināšanām par attiecīgo tēmu, izmantojot timekļa vietni, darīt zināmu plašai sabiedrībai par šo atjaunojamo enerģijas veidu, pētīt meža nozares iespējas, kas varētu nodrēt enerģijas ražošanai, un izveidot profesionālās apmācības bāzes šajā jomā, izmantojot attīstītas komunikācijas tehnoloģijas.»

Frédéric Douard, Eiropas meža enerģijas tehniskā institūta direktors
frederic.douard@itebe.org
www.alpenenergywood.org

CADSES

LHASA: lielo dzīvojamo rajonu kvartālu atjaunošana

Kopējās izmaksas: 1 801 220 EUR
ES ieguldījums: 1 122 512 EUR

«Arī lielajiem dzīvojamajiem rajoniem var būt liela nozīme galvaspilsētas un konkurētspējīgu reģionālo centru attīstībā. Projekta *LHASA* mērķis ir uz integrēto attīstības plānu bāzes atbalstīt iniciatīvas, kuru ietvaros tiek uzlabota lielo dzīvojamo rajonu kvartālu sociālekonomiskā situācija, nodrošinot neapdzīvoto ēku rehabilitāciju un pārveidošanu par vietām, kur norisinās aktivitātes. Iesaistītās valstis apgūs vācu un itāļu partneru pieredzi, lai izvēlētos kvartālus un prioritārās investīcijas. Tādējādi tiks uzlabota jauno dalībvalstu pilsētu un galvaspilsētu piesaistes spēja. Itāļu un vācu partneri pilotprojektu ietvaros izstrādās cīņas stratēģiju pret sociālo izslēgšanu un dzīvojamās vides degradāciju. Rezultāti tiks izplatīti, izmantojot sadarbības zonu *CADSES*.»

Ansgar Tesch, Marzahn-Hellersdorf rajons (Berlīne)
ansgar.tesch@ba-mh.verwalt-berlin.de

ZIEMEĻU PERIFĒRIJA

DESERVE: pakalpojumu uzlabošana lauku zonās un nomaļās zonās

Kopējās izmaksas: 2 251 542 EUR
ES ieguldījums: 1 642 811 EUR

«Operācijas *DESERVE* mērķis ir pārnēst Eiropas ziemeļu perifērijas partneru reģionos lauku vidē un nomaļās zonās pārbaudītus pakalpojumu modeļus. Katrs reģions savā teritorijā isteno projektu, kas pilnībā vai daļēji bāzēts uz modeli, ko savā teritorijā jau pārbaudījis partneru reģions. Uzsvars tiek likts uz pakalpojumu, precīzāk – veidu, kādā tas tiek sniegts, nevis uz pašu pakalpojumu kā tādu. Jo ir arī doma par aktivitāšu sektoru transcendēšanu, lai nodotu iegūto pieredzi no viena sektora otram. Partneri tāpat var izmēģināt līdz kuram punktam tāds vai tāds modelis var tikt pieņemts viņu vietējā kontekstā.»

Helen Betts-Brown, projekta koordinētāja
Helen.Betts-Brown@scvo.org.uk

ZIEMEĻRIETUMU EIROPA

NOAH: plūdu novēršana, no ūdens pārvaldes līdz krīzes pārvaldei

Kopējās izmaksas: 6 500 000 EUR
ES ieguldījums: 3 250 000 EUR

«Plūdu novēršanas jomā būtiska ir skaidra un ātra informēšana. Vācu-nīderlandiešu partnerattiecības *NOAH* attīsta ūdens līmeņa celšanās jaunu transnacionālu pārvaldes pieeju Reinas-Mēzas baseinā, kas balstās uz diviem lieliem principiem: cik vien iespējams ātri un adekvāti atbildēt uz informācijas pieprasījumu ūdens līmeņa celšanās laikā partneru zonās – tā ir trauksmes informācijas sistēma *FLIWAS* (Flood Information and Warning System), kas ir pārbaudīta Ķelnē, Karlsrūē un trīs Nīderlandes zonās. Otrs *NOAH* princips ir «Plūdu partnerattiecību» mobilizācija starp valdības organizācijām, citiem iesaistītiem darbiniekiem un pilsoņiem. Ar aktīvu iesaistīšanos ūdens līmeņa celšanās pārvaldē notiek mēģinājumi paaugstināt interesi attiecībā uz problēmām, kas saistītas ar ūdeni.»

Ludolph Wentholt, projekta vadītājs, un **Bob Pengel**, Foundation for Applied Water Research (Lietišķo ūdens pētījumu fonds)
noah@stowa.nl
www.noah-interreg.net

Perifērijas un piejūras reģionu konference (PPRK)

Reģionu sadarbības paplašināšana

Philippe Cichowlaz, Eiropas perifērijas un piejūras reģionu konferences (PPRK) reģionālās politikas un teritoriālās perspektīvas atbildīgais direktors

Lūk, jau pagājuši vairāk nekā 15 gadi, kopš PPRK, kas šodien apvieno apmēram 150 ES un tās kaimiņu reģionus, ir iesaistījusies reģionu sadarbībā. Finanšu līdzekļi, metodoloģija un projektu kvalitāte, tas ir veiktais ceļš kopš pirmajiem ERAF pasākumiem šajā jomā! Jaudas pieaugums ir veicinājis mūsu apvienību pievēršties ne tik steidzami operatīviem, bet savlaicīgiem projektiem ar mērķi izvērst jaunus attīstības procesus. Programmas *Interreg III B* ietvaros PPRK piedalās trīs stratēģiska rakstura projektos.

> **Vidusjūras teritorijas attīstības grupas (VTAG).**

VTAG, kuras vada Provansas, Alpu un Rivjēras reģions sadarbībā ar Vidusjūras institūtu, mobilizē 9 Vidusjūras ziemeļu un dienvidu krasta reģionus inovatīvas teritoriālās politikas labā. Pirmkārt, tas nozīmēja šīs politikas realizēšanas precīzu nosacījumu analīzi Savienības Vidusjūras valstīs ar mērķi pavērt ceļu projektiem ar spēcīgu teritoriālo iespaidu (sauktiem par «strukturējošiem») nākošajam plānošanas periodam. Pēc tam notika dažādu reģionu veiksmīgas teritoriālās prakses pieredzes apmaiņa, paredzot sagatavot pasākumus, kas būs ietverami Eiropas teritoriālās sadarbības turpmākajā mērķī pēc 2006. gada, kā, piemēram, lielākā riska novēršana, piekrastes aizsardzība, inovāciju tikli utt.

> **Atlantijas telpas attīstības shēma (ATAS), kas nozīmē Atlantijas telpas policentriskākas attīstības iespēju izmantošanu atbilstoši Kopienas telpas attīstības shēmas (KTAS) principiem.**

Shēma ATAS, kas apvieno divdesmit Atlantijas reģionus, ir izveidojusi mūsu *Porto* perspektīvā nodaļu. Vadoties no Atlantijas zonu veidojošo teritoriju sociālekonomisko, demogrāfisko un vides tendenču analīzes, šā projekta mērķis ir izvirzīt, no vienas puses, *stratēģiskos priekšlikumus*, kas paredzēti gan reģionālajiem un nacionālajiem darbiniekiem, gan starpreģionālajiem un Eiropas darbiniekiem, lai veicinātu Atlantijas okeāna piekrastes labāku strukturizāciju; no

otras puses, *sadarbības tēmas* projektiem pēc 2006. gada, paredzot šīs telpas strukturālo trūkumu uzlabošanu un tās piesaistes spējas paaugstināšanu iepretim centrālākiem un konkurētspējīgākiem reģioniem. Šim mērķim organizētās darba grupas apvienos gan institūciju darbiniekus (reģionālo un vietējo institūciju vadītājus ar Atlantijas okeāna piekrastes pilsētu konferences palīdzību), gan sociālekonomiskos vadītājus: universitātes un pētījumu centrus, reģionālās ekonomiskās un sociālās komitejas ar Transatlantijas tīkla palīdzību, ostu vadītājus, uzņēmumus.

> **Treškārt, transversāls projekts, kas veltīts piejūras drošības jautājumiem un jau pieminēts izdevumā *Info regio Panorāma* Nr. 15.**

Daudz centīgāk mēs piedalījāmies dažādos projektos kā eksperti, tādos kā *Baltic Palette*, kas deva iespēju kaismīgai pieredzes apmaiņai, kā arī projektā *INTERACT*. Mēs piedalāmies arī jaunā Vidusjūras projektā *Stratmed-Medisdec*, kas ir uzsākts pašreizējā plānošanas periodā. Šo projektu realizē *Latium* reģions, un tas daļēji tiks balstīts uz projekta VTAG atziņām.

Taču projekts, kas šodien mūs visvairāk mobilizē un kam piemīt izņēmuma raksturs, ir *Europe de la Mer* (Jūras Eiropa): gandrīz 30 reģioni kopā ar PPRK ģenerālsēkretariātu ir iesaistīti Zaļās grāmatas sagatavošanā par Eiropas jūras dimensiju un reģionu nozīmi šajā ziņā.

Vadoties no pieredzes loģikas, mūsu cerības 2007.–2013. gada posmā pamatā balstās uz turpmāko projektu stratēģiskā rakstura pastiprināšanu, taču tas nenozīmē, ka nav jāņem vērā mazāka vēriena projektu pievienotā vērtība. Tas neprasa ļoti lielus finanšu līdzekļus, bet dažādu dalībnieku pastiprinātu koordināciju un iesaistīšanos. Rezultātā viena no galvenajām grūtībām ir saistīta ar īstu partnerattiecību izveidošanu starp valstīm un socioprofesionālo darbinieku tīkliem; lai parādītu savu lietpratību, reģioniem ir daži avansa gadi šajā jomā. Vai tie palīdzēs uzlabot sadarbību, nākotnē iesaistot arī citus darbiniekus? Tāda ir galvenā jaunā perioda problēma.

Kontakts: philippe.cichowlaz@crpm.org

Timeklis: www.crpm.org

Viens no AMAT darbiem ir plūdu novēršana.

Emilie-Romagne (Itālija)

Kā Emilie-Romagne reģions attaisno Interreg izaicinājumu

Lodovico Gherardi, Interreg IIIB CADSES vadības komitejas loceklis, un **Michele Migliori**, Interreg IIIB un IIIC programmu koordinators (Emilie-Romagne reģions)

Balstoties uz savu pieredzi *Interreg IIC* laikā no 1994. līdz 1999. gadam, *Emilie-Romagne* reģions ir aktīvi iesaistījies *Interreg III* programmas trīs daļās: tā piekrastes provinces piedalās programmas A daļā Adrijas jūras pārrobežu programmas ietvaros; B daļā reģions piedalās *CADSES* (Centrs, Adrijas jūra, *Danube* un Dienvidaustrumu Eiropa) programmā – kuru tas koordinē Itālijas reģionos – un *MEDOCC* (Rietumu Vidusjūra) programmā; *Emilie-Romagne* reģions tāpat ir *Interreg IIIC* partneris Austrumu zonā.

Šobrīd *Emilie-Romagne* reģions ir iesaistīts 120 sadarbības projektos, kuru investīciju apmēri ir 20 543 000 euro no ERAF, kas ir sadalītas sekojoši: 15 pārrobežu projektiem (no kuriem 8 tas ir lideris), 30 *CADSES* projektiem (no kuriem 10 kā lideris), 26 *MEDOCC* projektiem (no kuriem 3 kā lideris) un 49 *Interreg IIIC* projektiem (no kuriem 8 kā lideris). 58 no šiem projektiem ir iesnieguši teritoriālie kolektīvi, pārējos – reģionālie vadītāji. Tādējādi 50 dažādās valstīs ir nodibinātas apmēram 1 200 partnerattiecības. Apmēram 85 % no šīm attiecībām ir iesaistītas Eiropas Savienības valstu sabiedriskās vai privātās struktūras (no kurām 75 % vecajās dalībvalstīs un 10 % jaunajās dalībvalstīs) un 15 % nāk no trešām valstīm, pie tam lielākā daļa no tām atrodas Balkānos. *Emilie-Romagne* reģions piedalās arī *INTERACT* programmā kā projekta *RE-ACT/REgional ACTors in Interreg cooperation* (Reģionālie darbinieki *Interreg* sadarbībā) lideris.

Lielākā daļa projektu attiecas uz nozarēm, kas ir tieši saistītas ar teritoriālās attīstības politiku. Pirmā nosēgtā joma ar 32 projektiem ir vide. Šajā jomā ir divas spēcīgas tēmas: cīņa pret piesārņojumu visās tās izpausmēs un resursu – iekšzemes un piekrastes – ilgtermiņa pārvalde. Otra nozīmīga darbības joma ir mobilitāte un loģistika (13 projektu). Šajā jomā runa ir par inovatīvu metožu izstrādi un izplatīšanu, ar kuru palīdzību racionālāk varētu virzīt preces pārvadājošā transporta plūsmu. No stratēģiskā un politiskā skatupunkta raugoties, vienlīdz privilēģētā stāvoklī ir arī vietējās attīstības (12 projektu) un teritorijas labiekārtošanas (10 projektu) jomas. Savā darbībā *Emilie-Romagne* reģions cenšas ņemt vērā programmas *ESPON* ietvaros veikto pētījumu rezultātus, lai papildinātu savu «instrumentu kastī» reģiona teritorijas labiekārtošanas labā.

Ir konstatēts, ka *Interreg* izraisa arvien lielāku interesi tiklab vietējā, kā reģionālajā līmenī. Iespēja izeidot partnerattiecības ar tālām, tāpēc atšķirīgām, struktūrām un institūcijām un dalīties pieredzē

starptautiskā mērogā ir rosinājusi reģionālo pārvaldi uzlabot sava atbalsta kvalitāti. Tāpat ir vērojama gatavība pāriet no «vietējās» vīzijas, kur ir maza interese par sadarbības pievienoto vērtību, pie izaugsmes iespēju apzināšanās, kuras paver starptautiskie sakari. Šajā ziņā pasvītrosim, ka gandrīz visi partneri un pilnīgi visi projektu koordinatori, kas ir ieguvuši iepriekšējo priekšlikumu atbalstu, iesniedz jaunus kandidatūras dokumentus nākamajam projektu konkursam par spīti lielajām grūtībām, ko rada, un tas ir jāatzīst, *Interreg* programmas pārvalde. Tas nozīmē, ka šie partneri novērtē, ka starptautiskās sadarbības pievienotā vērtība pārvar šīs grūtības un ka viņi ir ieguvuši pieredzi, lai no jauna stātos pretī šīm grūtībām.

Emilie-Romagne reģiona pārstāvniecība Boloņā.

Plānošanas beigās Eiropas programmās iesaistītie dienesti ⁽¹⁾ maksimāli izmanto resursus, lai palīdzētu reģionālajiem darbiniekiem, kas ir iesaistīti *Interreg* projektos, un apmierinātu teritorijas allaž vislielākās cerības. Notiek arī mēģinājumi uzlabot koordināciju gan reģionālās pārvaldes iekšienē, gan ārpus reģionālās pārvaldes, it kā tā būtu Eiropas sadarbības «vienīgā biļete», kas nodota visu reģionālo darbinieku rīcībā.

Iegūtā pieredze, piedaloties *Interreg III* iniciatīvā, veido noteiktu iemaņu uzkrājumu nākamajam Eiropas teritoriālās sadarbības posmam, kas sāksies 2007. gadā ar struktūrfondu plānošanas periodu un jaunām kaimiņattiecību programmām.

Plašāka informācija:

http://www.regione.emilia-romagna.it/wcm/infoagenda2000/sezioni/sez_iniziativa_comunitarie/interregIII

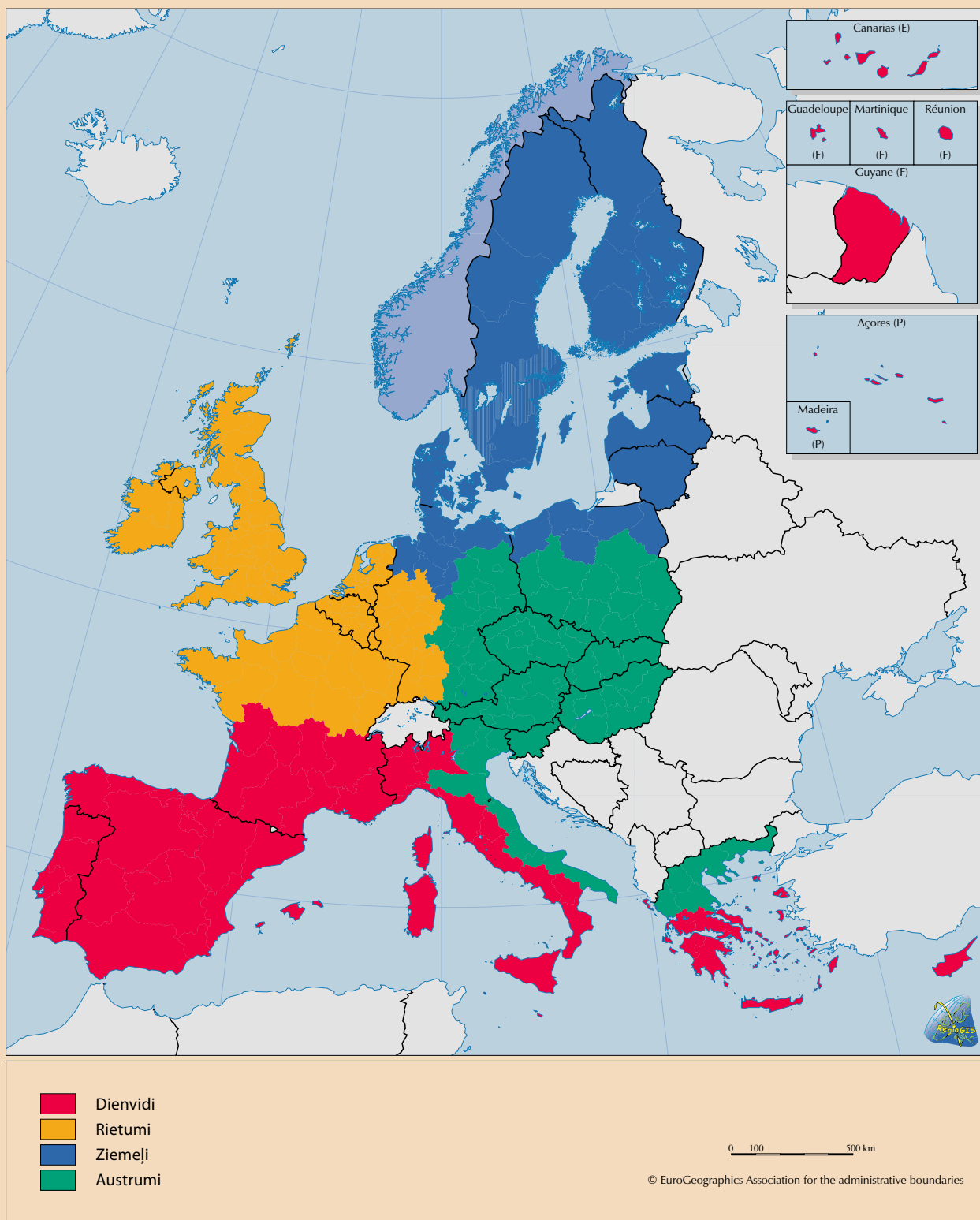
Kontakti:

lgherardi@regione.emilia-romagna.it
mmigliori@regione.emilia-romagna.it

⁽¹⁾ Direzione Generale Programmi e Intese, Relazioni Europee e Cooperazione Internazionale (Programmu un akreditāciju, Eiropas sakaru un starptautiskās sadarbības ģenerāldirektors).

Interreg III C: starpreģionālā sadarbība

ZIEMEĻI

STIMENT: novatoriskas pieejas uzņēmumu dibināšanā

Kopējās izmaksas: 3 400 000 EUR
ES ieguldījums: 2 050 000 EUR

«Projekta *STIMENT* (*STIMulating new ways of ENTrepreneurship*) mērķis ir sekmēt uzņēmējdarbību četros reģionos, kur tas ir īpaši vajadzīgs (Zviedrijas *Grand Nord*, *Grande-Pologne*, Dienvidsomijas *Häme* un Lotringa), un izmēģināt *Brescia* provincē (Lombardija) jaunas pieejas uzņēmumu dibināšanas jomā. Tas nozīmē iedrošināt sociālekonomisko darbinieku partnerattiecību attīstību piecos iesaistītajos reģionos ar mērķi padziļināt uzņēmēju zināšanas un kompetenci, apmainoties ar pieredzi, paņēmieniem, metodēm un atbalsta pasākumiem. *STIMENT* dod priekšroku trīs jomām: ekonomiskā izlūkošana, talmācība un loģistika.»

Mats-Rune Bergström, Västerbotten grāfistes pārvaldes padome
mats-rune.bergstrom@ac.lst.se
www.stiment.net

RIETUMI

DICE: sadarbība digitālās tehnoloģijas jomā

Kopējās izmaksas: 1 052 000 EUR
Es ieguldījums: 624 000 EUR

«Operācijas *DICE* (*Digital Innovation through Cooperation in Europe*) mērķis ir sekmēt pieredzes apmaiņu starp astoņiem reģioniem, kuri gatavojas savā teritorijā ierīkot digitālo kabeļtelevīziju un visus ar to saistītos pakalpojumus. *DICE* projektā uzsvars ir likts uz reģionālo attīstību un PME telekomunikāciju un mediju nozares attīstību. Projekta interešu centrā ir ar šo jauno tehnoloģiju saistītas problēmas: attiecības ar patērētāju, kopīgi komutatori, jauni pielietojumi, jauni tirgi, tirdzniecības modeļi, juridiski likumiskais ietvars. Tas nozīmē novērtēt šā tehniskā progressa iespādu uz reģionālo attīstību. Veiksmīgas pieredzes noteikšanas un nodošanas (mācību grāmatas veidā) galvenais mērķis ir visos projektā iesaistītajos reģionos attīstīt konkurētspējīgu, dinamisku un darba vietas radošu zināšanu ekonomiku.»

Ingrid Walther, Berlīnes pilsētas pārvalde, Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodaļa
ingrid.walther@senwaf.verwalt-berlin.de
<http://www.dice-online.net>

DIENVIDI

VINTUR: Eiropas vīna tūrisma telpa

Kopējās izmaksas: 1 319 900 EUR
ES ieguldījums: 759 950 EUR

«Operācijas *VINTUR* galvenais mērķis ir Eiropas vīnkopības pilsētu un reģionu telpas radišana, attīstība un konsolidācija; tā būtu darba platforma, kas varētu nodrošināt intensīvāku sadarbību starp ekonomiskajiem darbiniekiem un vadītājiem, kā arī veiksmīgas prakses attīstība. No gaidāmajiem rezultātiem var minēt: pastāvīga foruma izveidošana, lai vāktu informāciju par kvalitāti, apusēju zināšanu attīstību, uz vīna dārziem bāzētas tūrisma stratēģijas izstrādāšana, «Eiropas vīna tūrisma hartas» sastādīšana un izplatīšana un jaunu metožu izstrāde tūrisma un vīna kultūras attīstībai.»

Toni Alujas, Vilafranca del Penedès mērija
talujas@ajvilafranca.org
www.vintur.org

INTERACT

IQ-Train: Interreg administratoru tīkls

Kopējās izmaksas: 540 000 EUR
ES ieguldījums: 270 000 EUR

«*IQ-Train* ir Kopienas iniciatīvas *Interreg* atbildīgo darbinieku un administratoru tīkls. Šis pilotprojekts, balstīts uz iepriekšējo *Interreg* pieredzi, nozīmē iemaņu nodošanas sistēmas īstenošanu sadarbības iniciatīvas darbiniekiem, ko arī realizē paši sadarbības iniciatīvas darbinieki, īpaši vadības un novērošanas komitejas locekļi, lai veiksmīgāk norisinātos paplašināšanās, atvieglojot nesen Savienībā ienākušo valstu pārvaldes vadītāju integrāciju.»

Sabine Rosenberger, IQ-Train sekretāre
Sabine.Rosenberger@noel.gv.at
www.iq-train.net

2007–2013: Jaunās paaudzes programmu sagatavošana ar *Inforegio* vietnes palīdzību

Dalībvalstis un reģioni sāk izstrādāt jauno plānošanu 2007.–2013. gada periodam. *Inforegio* vietnē ir dažāda informācija un nozīmīgi dokumenti visiem šajā darbā iesaistītajiem dalībniekiem. Tas var atvieglot dalībnieku savstarpēju sazināšanos un sniegt informāciju par darba norises gaitu plašam interesentu lokam. Jautājumus un ierosinājumus sūtiet Reģionālās politikas ĢD.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_fr.htm

Kontakti

Eiropas Komisija, Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts
Nodaļa 01 — Informācija un Komunikācija
Thierry Daman
41, avenue de Tervuren, B-1040 Bruxelles
Fakss: +32 2 296 60 03
E-pasts: regio-info@cec.eu.int
Tīmeklis: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_fr.htm

Informācija par Eiropas Savienības reģionālo atbalstu:
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_fr.htm

ISSN 1725-8235

© Eiropas Kopienas, 2005
Pārpublicēšanas gadījumā atsaukšanās uz avotu obligāta.

Publikāciju birojs
Publications.eu.int